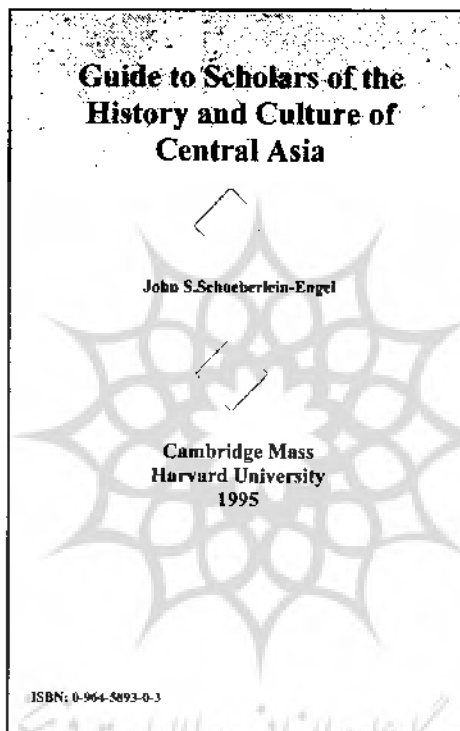

راهنمای پژوهشگران تاریخ و فرهنگ آسیای میانه

○ محسن جعفری مذهب

در راهنما و نام چند پژوهشگر آسیای میانه که در سال‌های اخیر (۱۹۸۸ - ۱۹۹۳ م) در گذشته‌اند و سرانجام تشکر گردآورنده از همکاران خود با ذکر نام، خاتمه بخش این مقدمه است.

بخش دوم «راهنمای پژوهشگران آسیای میانه» است که بحث اصلی کتاب بوده و ۲۶۸ صفحه (ص ۱۷ - ۲۸۴) را در بر می‌گیرد.

پس از راهنمای اصلی، دو نمایه نیز افزوده شده است:

نمایه موضوعی: در این نمایه موضوعات مورد پژوهش آورده شده و در زیر هر کدام نام پژوهشگران نیز داده شده است. بدین ترتیب اگر کسی به دنبال نام پژوهشگران موضوع ویژه‌ای باشد نام تمام متخصصان آن موضوع را خواهد یافت.

نمایه کشور - موسسه: در این نمایه پس از ذکر القاب نام کشورها، موسسات متبوعه پژوهشگران آورده شده است. در بخش ایران این نمایه فقط یک نام به چشم می‌خورد:

«سازمان اسناد ملی ایران: جمال ترابی طباطبایی». البته در میان پژوهشگران، نام چند ایرانی دیگر نیز به چشم می‌خورد که چون در ایران زیست نمی‌کنند نامشان در محل زندگیشان (عمدتاً ایالات متحده) آمده است.

جای پژوهشگران معاصر ایرانی در این راهنما خالی است. معلوم نیست فرم تهیه اطلاعات برای این افراد فرستاده نشده و یا اگر فرستاده شده بدون پاسخ مانده است. شاید هم دانشگاه هاروارد از وجود آنان بی‌خبر است.

گردآوری این راهنما از سال ۱۹۹۱ م و پیش از فروپاشی اتحاد شوروی (سابق) آغاز شده و تا پایان سال ۱۹۹۴ م اطلاعات آن مورد بازنگری قرار گرفته است. بیش از ۱۰۰۰ فرم برای پژوهشگران فرستاده شد که شامل موارد زیر بود:

نام پژوهشگر به زبان اصلی و آوانویسی لاتینی، درجه علمی، تاریخ تولد، محل تولد، ملیت، شغل، نشانی و تلفن محل کار، نشانی پست الکترونی، نشانی و تلفن منزل، رشته تحصیلی، زبان مادری، زبان‌های مورد استفاده، موضوع مورد علاقه (۵ مورد)، منطقه مورد علاقه، محدوده زمانی مورد علاقه، مردم مورد علاقه، تخصص، کارهای منتشر شده (کتاب و مقاله)، علاقمند به تماس با چه کسانی؟.

سیس روش آوانویسی لاتینی نام‌های آسیای میانه‌ای (روسی، ترکی، فارسی، عربی، چینی، اویغوری) شرح داده شده است. پس از آن جدولی از حروف بکار برده شده در زبان‌های آسیای میانه (عمدتاً به خط سیریلیک) و معادل‌های انگلیسی و لاتینی و چگونگی تلفظ آنها بدست داده است. جدول اختصارات بکار رفته

«راهنمای پژوهشگران تاریخ و فرهنگ آسیای میانه» به کوشش جان س. شوبرلین - انگل، کمبریج ماسا چوستس: دانشگاه هاروارد، ۱۹۹۵، ۳۱۳ ص.

Guide to scholars of the History and culture of central Asia, John s. schoeberlein - Engel
Cambridge mass. Harvard university, ۱۹۹۵, ۳۱۳, PP., ISBN 0-۹۶۴۵۸۹۳ 0-۳

این کتاب که نخستین محصول پژوهشی «مجمع آسیای میانه» دانشگاه هاروارد «Forum Harvard central Asian studies» می‌باشد با همکاری مراکز «مطالعات خاورمیانه Harvard central Asian studies» و «مطالعات روسی Russian Researches» همان دانشگاه تهیه شده است.

کتاب به دو بخش تقسیم شده است. در بخش نخست که مقدمه‌ای بر کتاب است در آغاز، هدف از تهیه این راهنما «ایجاد انجمنی بین‌المللی از پژوهشگران آسیای میانه» بیان گردیده که ضرورت آن توسط مجمع آسیای میانه دانشگاه هاروارد احساس شده است.

این راهنما که تاریخ و فرهنگ آسیای میانه معرفی شده بر مسائلی چون: مردم‌شناسی، باستان‌شناسی، معماری، تاریخ هنر، جغرافیای فرهنگی و اجتماعی، تاریخ (عمدتاً تاریخ فرهنگی و اجتماعی)، زبان‌شناسی، مذهب، جامعه‌شناسی و... می‌باشد.

از نظر جغرافیایی، نظر این راهنما بیشتر بر کشورهای ازبکستان، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و ترکمنستان (Middle Asia) قرار دارد اما مناطق همسایه این منطقه چون استان سین کیانگ چین، مغولستان، استان مغولستان داخلی چین، قفقاز، شمال ایران و افغانستان نیز مورد توجه بوده‌اند.